

ung. VI. 180

Occasionalia
poliositum Lannuia

vol. 20

~~II-180~~

II-180

VI-180.

Car. Frat. nov. 1. 16. 169.

64

VIRO
SVMME REVERENDO AMPLISSIMO
EXCELLENTISSIMO QVE
DOMINO
IO. HERMANNO
von Elswich

HVCDVM SS. THEOLOGIAE
CANDIDATO
ET ORDINIS SAPIENTVM IN ACADEMIA VVIT-
TENBERGENSI ASSESSORI
LONGE DIGNISSIMO (15.)

NUNC VERO

SS. THEOLOGIAE
LICENTIATO

JAM PRIDEM MERITISSIMO
AT QVE AD AEDEM D. D. COSMAE ET DAMIANI IN VRBE
STADENSI FLORENTISSIMA VOCATO

PASTORI PRIMARIO

GRAVISSIMO

CVM AD CAPESENDVM MVNVS SACRVM VVITTENBERGA
STADAM DISCEDERET

DEBITAM ANIMI OBSERVANTIAM

GRATVLANDO TESTABATVR

ANDREAS ERICVS EILERSENIVS
RENDESBURGENSIS
SS. THEOL. CVLTOR.

VIR SVMME REVERENDE
FAVTOR ATQVE PRAECEPTOR
OBSERVANTISSIME COLENDE.

quamquam varia sunt suspectae in orthodoxia fidei documenta, quum, nunc traditiones humanae, magno divinae auctoritatis detimento, Scripturas sacrae associatae, nunc Mysticæ Codicis S. detorsiones, nunc rituum innoxiorum criminationes insanæ, vitii notam facile prodant: nescio tamen, an non pro suspicio-
nis indicio haud fallaci habendum sit, si quis Gradus ac Hono-
res Academicos, pio ac salutari consilio, a Majoribus constitu-
tos, quo modo fugillet, detrectet, & aspernetur. Evidemque ingenue fator,
tantos me in rebus sacris progressus nondum fecisse, ut, vel omnes, vel certe ple-
rasque, heterodoxiae notas detegere queam, quod Theologis, longo terum uli-
subactis, relinquendum: nihilominus, a quolibet, vel leviter in Analogia fidei ver-
fato, intelligi posse, arbitror, praeter ea, quae conceptus verbis in Scriptura conti-
nentur, & illa, pro veritate coelesti reputanda, quae ex contextu sacro, legitimae
confessionis lege, nulli Scripturae oraculo contraria, elicuntur. Jam vero id in-
ter omnes confat, quanta perspicuitatis laude, evidetque veritatis gloria, Eccle-
siae Lutheranae doctores, Nicolaus Selneccerus, Georgius Major, ipseque divus
Lutherus, demonstraverint, Gradus illos, quos vocant, Academicos, Theologis-
que, pro Licentia, & pro Doctoratu, impetriri solitos, sacris literis non modo non
repugnare, verum etiam cum iisdem optime conspirare. De Origine iutorum
Graduum, ab JCis ad Theologos demum seculo XIII, translatorum, cum Itero,
Scherzero, Hermanno Conringio, Adamo Tribbechovio, Celebri, D. Georg.
Henr. Goetzio, Georg. Ursino, expondere nihil attinet. De fine tantum, Majori-
bus nostris, cum hos ritus instituerunt, propofito, pauca attingere placet. Is vero
eo pertinebat, ut, qui munis essent sacris praeficiendi, exploratae & doctrinae, &
integritatis vitae, testimonio ornatos se fisterent ante, quam ad obeundas offici
partes admitterentur. Quia in re non video, quo jure pii Majores, vel novitatis,
primorum consuetudini christianorum adverfae, vel neglegi, quod prohibenti Li-
beratori debebatur, obsequii, possint accusari. Si enim, ex D. Petri praefcripto,
vel Diaconorum officio, quales Ecclesia numerabat Apostolica, Viri diligendi
erant μαρτυρικενοι, optima fama praediti, quantae necessitanis sit, Episcopum
ipsum; sive Ecclesiae Ministrum, graviori officio, citra probatae fidei, idoneique
moris, testimonium, non praeficere, per se patet. Nullum autem judicii testimoni-
um afferi potest, vel ad fidem gravius, vel, ad auctoritatem praefestans, vel ad
veritatem exquisitus, eo, quod a Viris in Academia, publica auctoritate constitui-
tis, pro offici ratione, impetratur. Eorum vocibus nihil ego moveor, qui aliunde
quo-

quoque, de doctrina & moribus Ministri Ecclesiae cognosci posse, murmurant, si quidem & Paatores constituantur Pagani, aliisque, nullo ejusmodi Gradu Academico ornati. Etenim Licentiat, vel Doctoris, nomen non honoris titulum, sed officii gravioris monumentum haberi, voluit antiquitas, quo ad veritatem coelestem, adversus quoscunque Ecclesiae purioris hostes strenue tuendam, jurato fuerunt obstricti: Quale quid de omnibus quidem Ecclesiae Ministris optare, at, in tanta impedimentorum varietate, sperare, vix licet. Hinc B. Lutherus suum Doctoris nomen auro contra habuit charius, propterea, quod ejusdem recordatione, eximia in re fortiter gerenda, animi magnitudine afficeretur. De fententia Liberatoris, cuius verba, ut constat, in partem contrariam a Carolostadio, Zwinglio, Gvvaltero, jam olim laudate fuerunt, contextus sacer dubitare nos finit haud quamquam, utpote qui consilium nobis aperit dicentes, atque a turpissima Doctorum Judaicorum arrogantis, non a Doctoris officio, discipulos graviter dehortantis, prout circumspicit Theophylactus, cum eoque Glaflus, Hunnius, atque Gerhardus interpretantur. Everso igitur per Nostrates duplici illo, quo Anabaptistarum ac Fanaticorum turba, Joannes Merkerus, Bernh. Petr. Karlius, Christ. Dippelius, Jo. Andr. Rabius, Jo. Georg. Rosenbachius, Elias Praetorius, innituntur potissimum, fundamento, consuetudinis videlicet primorum Christianorum, ac mandati Liberatoris, subductis probe rationibus, existimavi, neminem Theologorum nostratum suspicione notam effugere posse, qui hos Gradus, huc dum merentibus impetrari solitos, exagit, detrectet, & aspernetur. Non antiquioribus tantum temporibus, sed nostra quoque aetate, inter Nostrates proh dolor! repertos fuisse, qui hac ratione suspectos se publice reddiderint, utriusque Langii, Jo. Michaelis, ac Joachimi, potissimum exemplis peculiari quodam Programmate Inaugurali MDCCX docuit *Magnificus Dominus D. VVERNSDORFIVS*, Patronus, Praeceptor ac Hospes meus, nullo non pietatis & observantiae cultu aeternum devenerandus. *Quo* tristior autem Ecclesiae facies est, si hinc illinc membra conficiat, morbo quodam infecta, eo magis eorum conspectu exhilaratur, quae debita sanitatis indica prae se ferunt, atque publicis doctrinae morumque testimonios, dignos se praebent, quibus sanctissima amplificandi fidelium coetus cura tuto committatur. In his TE, VIR SVMME REVERENDE, omnium conseru, ac merito TVO, numerari, non tam mea, quam totius Ecclesiae purioris, causa laetor. Tantum absit, ut de veritate doctrinae nostratis aliquid remiseris unquam, vel de Ritibus illis salutari consilio, receptis, existimares liberius, ut potius ore calamoque, publice ac privativam, ex Codice sacro, Librisque Symbolicis, sanam doctrinam, pietatis, ac integratatis causam veram & unicam, audientium animis suaviter instillares, instillatione fontium auctoritate irrigares, ac firmares, firmatam ab adverfiorum srophis vindicares, vindicatam ad officia & causas non solum hominis Christiani cuiusvis, sed speciatim quoque Ministrorum verbi, graviter ac dextre, accommodares. Id unum in TE, & a Patronis, & ab Auditoribus TVIS, desiderabatur, cur illa, quae passim de Gradibus Academicis, sigillatim de Licentiat, ac Doctoris titulo, acriter contra dissentientes disputasse, TVO ipsius exemplum non confirmes? imo a Patronis licet non femel admonitus, ferio tamen declines? At modestiae TVAE, qua Summos infimosque TIBI concilia faventissimos, non suspeccae cuiusdam opinio-nis, indicium hoc fuisse, praefens nobis aperit tempus, quo Licentiat Gradum, communis omnium applausu, meritissimus caperet. Sustinuisti jam praelaram illam Patronorum expectationem, qui Virum in TE praeviderunt, non mole, sed virtute

ac

ac Eruditione, vere magnum. Tanta quippe ingenii industriaeque contentionis, literis ubique incubuisti, ut ne illud quidem tempus, laboribus tuis vacuum, dimitteres, quod otio liberali ac vacationi publicae soler destinar. Adeo cunctis ostendebas cultum sollicitum, non corporis, sed animi, celebrandae Numinis gloriae, augendisque rei literariae commodis, unice intenti: Vnde mirum non est, tanto TE amore ubique complexos suisse Praeceptores presentem, ac prosecutos absentem, ut nunc Fechtii, nunc Grapii, nunc Itrigii, nunc Förtschii, aliquie complures, benevolia literarum consuetudine, suam ex fortunae TVAE incrementis voluptatem, certatim declaraverint. Neque vero hi tantum, sed alii etiam, in diversis regionibus constituti, Viri, eruditione celeberrimi, Goetzi, Lindtrupi, Edzardi, VVolfisi, lectis dissertationibus, ceterisque varii argumenti scriptis, quae singulari ingenii, iudicii, lectionisque valetissimae, laude, maximam partem VITTEBERGAE edita sunt, in admirationem abrepti fuerunt dotum, supra actatem excellentium. Brevi itaque temporis spatio NOMINIS TVI fama apud exteris ita percrebuit, ut non solum filios suos TVAE committendos disciplinas putarent, verum etiam de Gravissimo Professoriae Theologiae munere deferendo cogitarent. Sed vix est Nulli Summo, Stadenum TE concedere Ministerio Sacro, a quibus, unanimi fere consenserit Procerum hujus Urbis florentissimae, praeter spem opinionemque TVAM, divino plane auspicio, haud ita pridem electus, jamque vocatus, es, ad Aedem DD. Cosmae ac Damiani PRIMARIVS PASTOR. Meum omnino, tanquam auditoris ac civis TVI, erat, VIR SVMME REVERENDE, commutata feliciter fortuna TVA laetari maxime, ac, de collato munere Amplissimo impens gratulari. Faror autem, dolendi potius, quam laetandi, causam mihi subesse, id circa, quod ille jam discedit, et cuius ore per triennium, & quod excurrit, assidue peperi, cuiusque consiliis, in qualicunque Studiorum meorum cursu, egregie fui adjutus. Nihil mihi, aliasque non paucis, cadere potuisse optatus, quam TE, in Academia docentem, audire diutius, atque in percepta rerum, tam Philosophicarum, quam TIologiarum, notitia ulterius confirmari. Sed Ejus nutui ac voluntati hic est obsequendum, cuius imperio omnia sapientissime gubernantur. Hunc ego religiosissime compreco, ut TE, VIR SVMME REVERENDE, salvum atque incolumem, ad eum fidelium coetum deducat, qui adventum TVVM avidissime expectant. Idem, suscepso deinceps munere, gratia sua praepotenti TIBI adit clementer, ut officii TVI gravissimi rationes, maximo cum fructu audiendum, eo usque docendo, refutando, adhortando, coarguendo, atque confolando expediatis, quoad visum fuerit isti, qui has partes in praefenti commisit. Consiliis TVIS oratissimum quoque largiatur eventum, quo omnia ad suam Ipsius gloriam, puriorisque coetus, qui per Dei Gratiam ibi floret, incrementum, felici successu, dirigantur. Cumque Seculare tempus, memoriae, repurgatae per D. Lutherum, religionis sacram, proprius absit, ut laetus, cum coetu TWO fidelis, id ipsum celebres, mihiq; tum nova gratulandi enascatur forsan occasio, pro ea, qua Favori TWO diligissime commendatum decet, Pietate precor. De cetero, ut qualecunque hoc observantiae in TE meas officium acqui bonique non modo consulas, utpote post meum ex itinere redditum festinanter praefixitum, verum etiam in posterum absente me eadem, qua praefensem, benevolentia complectaris, nec TVA literarum consuetudine, fortunae ac salutis TVAE cognoscendae cupidum dedigneris, summopere abs TE pero atque contendeo.

VITTEBERGAE, LITTERIS GERDESIANIS.

Ung VI 180

VDR
KD 17

64

Car. Frat. Libr. 15. II. 109.

VIRO
SVMME REVERENDO AMPLISSIMO
EXCELLENTISSIMOQVE
DOMINO
IO. HERMANNO

von

HVC DVM SS. TH
CANDID
ET ORDINIS SAPIENTVM IN
TENBERGENSI A
LONGE DIGNI
NVNC VERO

SS. THEOL
LICENT
JAM PRIDEM MER
AT QVE AD AEDEM D. D. COSMA
STADENSI FLORENTISSIM
PASTORI PR
GRAVISSIM
CVM AD CAPESENDVM MVNVS SA
STADAM DISCDE
DEBITAM ANIMI OBSE
GRATVLANDO TESTA
ANDREAS ERICVS
RENDESVRGEN
SS. THEOL. CVLTO

